

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 18/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpeného JUDr. Tomášom Tauberom, advokátom, Stará cesta 3139/6, Spišská Nová Ves, proti postupu Okresného úradu Spišská Nová Ves, odboru všeobecnej vnútornej správy v konaní pod sp. zn. OU-SN-OVVS-2021/004631, proti postupu Okresného úradu Spišská Nová Ves, odboru všeobecnej vnútornej správy v konaní vedenom pod sp. zn. OU-SN-2022-008886 a proti upovedomeniu Okresného úradu Spišská Nová Ves č. k. OU-SN-2022/008886-003 z 10. júna 2022, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi „v konaní vedenom pod sp. zn. OU-SN-2022/008886“ a Správe Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi č. k. ORPZ-SN-VO-48-020/2022 z 30. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia práva podľa čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného úradu Spišská Nová Ves, odboru všeobecnej vnútornej správy (ďalej len „okresný úrad“) v konaní pod sp. zn. OU-SN-OVVS-2021/004631. Sťažovateľ sa ďalej domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného úradu v konaní vedenom pod sp. zn. OZ-SN-2022/008886 a vydaním upovedomenia okresného úradu o odložení podania č. k. OU-SN-2022/008886-003 z 10. júna 2022 (ďalej len „upovedomenie okresného úradu“), postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi (ďalej aj „okresné riaditeľstvo“) „v konaní vedenom pod sp. zn. OU-SN-2022/008886“ a vydaním Správy Okresného riaditeľstva

Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi č. k. ORPZ-SN-VO-48-020/2022 z 30. mája 2022 (ďalej len „správa okresného riaditeľstva“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté upovedomenie okresného úradu a správu okresného riaditeľstva zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň požaduje primerané finančné zadostučinenie 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že 4. decembra 2020 v priebehu ústneho prejednávania priestupku [REDAKOVANÉ] pred okresným úradom v konaní pod sp. zn. OU-SN-OVVS-2020/007041, ktoré viedla pracovníčka okresného úradu [REDAKOVANÉ] a ktorého sa zúčastnil aj sťažovateľ ako poškodený, malo dôjsť k jeho fyzickému napadnutiu obvineným z priestupku. Uvedený incident zo 4. decembra 2020 bol následne predmetom napadnutého priestupkového konania pred okresným úradom vedeného pod sp. zn. OU-SN-OVVA-2021/004631. Konanie bolo zastavené 6. apríla 2021 (právoplatne 26. apríla 2021) podľa § 76 ods. 1 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, pretože spáchanie skutku nebolo obvinenému z priestupku preukázané.

3. V súvislosti s údajným fyzickým napadnutím sťažovateľa 4. decembra 2020 na okresnom úrade sťažovateľ podal viacero trestných oznámení, a to voči [REDAKOVANÉ], voči pracovníčke okresného úradu, voči ošetrovateľovi [REDAKOVANÉ] a tiež voči príslušníkom Policajného zboru.

4. Sťažovateľ doručil okresnému riaditeľstvu 17. februára 2022 návrh na šetrenie a začatie trestného stíhania na ošetrovateľa (opätovne, pozn.). Predmetný návrh bol následne 21. februára 2022 odstúpený na útvar obvodného oddelenia Policajného zboru Spišská Nová Ves (ďalej len „obvodné oddelenie“). Sťažovateľovi bola poskytnutá odpoveď č. k. ORPZ-SN-OPP3-32/2022-TČ z 27. februára 2022, v zmysle ktorej sa vec sťažovateľa prešetrovať nebude, keďže neboli zistené žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali opodstatnenosť konania vo veci samej v súlade so zásadou „*ne bis in idem*“. V odpovedi obvodného oddelenia bolo tiež poukázané na vybavenie už skôr podaného trestného oznámenia sťažovateľa voči ošetrovateľovi, ktoré bolo odmietnuté uznesením obvodného oddelenia č. k. ČVS: ORP-438/SN-SN-2021 zo 14. mája 2021. O sťažnosti sťažovateľa rozhodla prokurátorka Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves č. k. 1 Pn 634/21/8810-5 z 24. júna 2021 tak, že sťažnosť ako nedôvodnú zamietla. Namietajúc predmetnú odpoveď obvodného oddelenia z 27. februára 2022, sťažovateľ doručil 21. marca 2022 sťažnosť [adresovanú okresnému riaditeľstvu, ktorú dostalo Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach (ďalej len „krajské riaditeľstvo“)], ktorá bola upovedomením č. k. KRPZ-KE-OKS-Sť-32-003/2022 z 9. mája 2022 krajským riaditeľstvom vybavená tak, že na základe vykonanej analýzy bola rozdelená na dve časti.

4.1. Prvá časť podania (týkajúca sa vybavenia trestného oznámenia voči ošetrovateľovi obvodným oddelením) bola odstúpená riaditeľovi okresného riaditeľstva, ktorý v sťažovateľom napadnutej správe okresného riaditeľstva z 30. mája 2022 vybavil vec tak, že (odkazujúc na odpoveď obvodného oddelenia) stanovisko okresného riaditeľstva vo veci trestného oznámenia na ošetrovateľa je konečné.

4.2. Druhá časť podania (týkajúca sa správania a konania pracovníčky okresného úradu) bola odstúpená okresnému úradu, ktoré vybavila prednostka okresného úradu napadnutým upovedomením z 10. júna 2022 tak, že odložila podanie sťažovateľa podľa § 4 ods. 1 písm. a)

zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ nesúhlasí s tým, že jeho fyzické napadnutie počas prebiehajúceho ústneho pojednávania pred okresným úradom 4. decembra 2020 možno kvalifikovať iba ako priestupok, pretože podľa jeho názoru sa malo kvalifikovať ako trestný čin ublíženia na zdraví. Nesúhlasí ani s odstúpením svojho trestného oznámenia na okresný úrad. Navyše, okresný úrad uvedený priestupok ani neprejednal, keďže v neprítomnosti poškodeného – sťažovateľa nebolo možné náležité prejednanie priestupku. Sťažovateľ vysvetľuje dôvod svojej absencie na prejednávaní predmetného priestupku, ktorým je obava z opakovania incidentu zo 4. decembra 2020. Sťažovateľ uvádza, že po fyzickom útoku podstúpil lekárske vyšetrenie, z ktorého je zrejmé, že bol zranený. V tejto súvislosti namieta aj postup ošetrojúceho lekárka, ktorý mu nevydal bodové ohodnotenie, hoci to bolo jeho zákonnou povinnosťou.

6. Sťažovateľ vytýka okresnému úradu a okresnému riaditeľstvu nenáležité vysporiadanie sa so skutkovým stavom veci, nedostatočné zaoberanie sa jeho podaniami, a tak mu bolo znemožnené domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (na okresnom úrade a na okresnom riaditeľstve) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Okresnému úradu (v konaní pod sp. zn. OU-SN-OVVS-2021/004631) vytýka porušenie čl. 12 ods. 4 ústavy, keďže priamo na ústavnom pojednávaní sťažovateľ utrpel ujmu na svojom zdraví, hoci uplatňoval svoje základné práva a slobody.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je vyjadrenie nespokojnosti sťažovateľa so spôsobom, akým príslušné orgány vybavili jeho jednotlivé trestné oznámenia, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru). Predmetom ústavnej sťažnosti je ním tvrdené porušenie čl. 12 ods. 4 ústavy v konaní pred okresným úradom pod sp. zn. OU-SN-OVVS-2021/004631.

8. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva podľa čl. 12 ods. 4 ústavy *postupom* okresného úradu v konaní vedenom pod sp. zn. OU-SN-OVVS-2021/004631, ako aj porušenie práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru *postupom* okresného úradu v konaní vedenom pod sp. zn. OU-SN-2022/008886 [(obdobne v petite sťažovateľ označil postup okresného riaditeľstva, ale so zmätočným označením spisovej značky konania, ktoré bolo vedené pred okresným úradom (sp. zn. OU-SN-2022/008886), pozn.] pričom v samotnom splnomocnení udelenom advokátovi sťažovateľ a advokát špecifikovali, že ide o „*spísanie a podanie ústavnej sťažnosti voči odloženiu podania vydanému Okresným úradom Spišská Nová Ves zo dňa 10.06.2022, doručenému dňa 16.06.2022 a voči Správe Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi zo dňa 30.05.2022, doručenej dňa 07.06.2022 a na zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky*“.

9. Už uvedené postačuje na konštatovanie, že ústavná sťažnosť v časti namietaného porušenia práva podľa čl. 12 ods. 4 ústavy vo vzťahu k postupu okresného úradu v konaní vedenom pod sp. zn. OU-SN-OVVVS-2021/004631 a v časti namietaného porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k postupu pred okresným úradom v konaní vedenom pod sp. zn. OU-SN-2022/008886 (obdobne to platí aj pre konanie pred okresným riaditeľstvom) nespĺňa zákonom predpísané náležitosti a že ju treba v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 365/2017, III. ÚS 69/2018, I. ÚS 538/2019).

10. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd konštatuje, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 547/2016, I. ÚS 432/2016).

11. Nad rámec už uvedeného ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 4 ústavy dopĺňa, že ustanovenia čl. 12 ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou a ľudských práv a základných slobôd garantovaných podľa čl. 127 ústavy (porov. I. ÚS 26/2010, I. ÚS 686/2013, II. ÚS 550/2013, IV. ÚS 214/2011). Ustanovenia čl. 12 ústavy však nemajú charakter základného práva a slobody, ktorého ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom. Ich aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach viaže na porušenie individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 4 ústavy bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode podľa ústavy alebo ľudskému právu a základnej slobode podľa dohovoru sťažovateľa je zjavne neopodstatnená (I. ÚS 34/96, II. ÚS 85/01, I. ÚS 509/2012, II. ÚS 48/2015).

12. Ústavný súd však musí ďalej, pokiaľ ide o obsah ústavnej sťažnosti, konštatovať, že aj časť ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým upovedomením okresného úradu a napadnutou správou okresného riaditeľstva, nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, pretože v nej absentuje relevantné odôvodnenie [§ 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], a to napriek tomu, že sťažovateľ je (aspoň v tejto časti ústavnej sťažnosti) kvalifikovane právne zastúpený.

13. Argumentácia sťažovateľa je vedená výlučne vo všeobecnej rovine námietok, ktoré vyjadrujú subjektívnu nespokojnosť sťažovateľa s nenáležitým vysporiadaním sa so skutkovým stavom veci, resp. s tým, že konajúce orgány sa nedostatočne zaoberali podaniami sťažovateľa a pod. V sťažnosti tak absentujú relevantné námietky a prezentovanie súvislostí týkajúcich sa porušenia označených práv vo vzťahu k napadnutému upovedomeniu okresného úradu a správy okresného riaditeľstva. Ústavný súd stabilne judikuje, že ústavná sťažnosť na porušenie základných práv nemôže byť naformulovaná nedostatočne a neurčito a vytvárať tak priestor pre dohady a dedukcie (III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018).

14. Na základe uvedeného je preto zo strany ústavného súdu potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť ako celok nemá náležitosti ustanovené zákonom a že ju ako takú treba odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

15. Nad rámec už uvedeného ústavný súd dopĺňa, že aj ak by ústavná sťažnosť spĺňala náležitosti stanovené zákonom (body 9 a 12 tohto uznesenia), existoval by ďalší dôvod na odmietnutie sťažnosti v časti namietaného porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým upovedomením okresného úradu a napadnutou správou okresného riaditeľstva, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Vo vzťahu k napadnutému upovedomeniu okresného úradu, ktorým bola sťažnosť sťažovateľa odložená podľa ustanovení zákona o sťažnostiach [§ 4 ods. 1 písm. a) a § 4 ods. 3] z dôvodu, že postúpená časť podania sťažovateľa z 20. marca 2022 z krajského riaditeľstva má charakter vyjadrenia názoru, ústavný súd uvádza, že v posudzovanom prípade sťažovateľ namieta postup administratívneho charakteru upravený zákonom o sťažnostiach, v rámci ktorého sa nerozhoduje bezprostredne o právach, resp. povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom ho z hľadiska predmetu nemožno považovať za správne konanie [§ 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov)], aj preto sa na neho nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (správny poriadok). Táto špecifická oblasť preto nespadá podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu pod garancie základných práv, ktorým poskytuje ochranu ústavný súd [k tomu pozri judikatúru ústavného súdu pri posudzovaní vybavovania sťažností podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (m. m. IV. ÚS 24104, IV. ÚS 210/2011, II. ÚS 199/2017, I. ÚS 195/2015)]. Uvedené skutočnosti súčasne vylučujú existenciu takej príčinnej súvislosti medzi namietaným upovedomením okresného úradu a namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by zakladala relevantný dôvod na vyslovenie jeho porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

17. Vo vzťahu k napadnutej správe okresného riaditeľstva, ktorým bolo sťažovateľovi oznámené konečné stanovisko k ním podanému trestnému oznámeniu voči ošetrojúcemu lekárovi, ústavný súd uvádza, že ani na predmetnú správu okresného riaditeľstva napadnutú ústavnou sťažnosťou sa z hľadiska jej nemateriálnej povahy nemôže aplikovať čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže vydanie tejto správy nemalo žiaden vplyv na jeho práva či povinnosti. Z uvedeného dôvodu neexistuje príčinná súvislosť medzi napadnutou správou okresného riaditeľstva a namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru. Ústavnému súdu je však zrejmé, že sťažovateľ vyjadruje nespokojnosť s tým, ako sa orgány činné v trestnom konaní vysporiadali s jeho trestným oznámením, preto dodáva, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/00). Ústavný súd taktiež vyslovil, že súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00). Ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na „trestnom obvinení“ inej osoby) poškodenému nevyplýva v trestnom konaní právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti niekomu (pozri rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach *Helmers v. Švédsko* z 29. 10. 1991, § 29; *Perez v. Francúzsko* z 12. 2. 2004, bod 70).

18. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, ústavný súd sa už nezaoberal ďalšími v nej uvedenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. januára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu